

کشت خشخاش قانونی می‌شود؟

نیاز دارویی ۶۰۰ تنی کشور و طرح کشت کنترل شده خشخاش

پس از گذشت بیش از ۴ دهه ممنوعیت کامل کشت خشخاش در ایران، حالا بار دیگر این گیاه دارویی که همواره در مرز میان «درمان» و «اعتیاد» قرار داشته، به صدر گفت‌وگوهای سیاسی و پارلمانی بازگشته است. رضا سپهوند، نماینده مردم چگنی و خرم‌آباد در مجلس شورای اسلامی، در گفت‌وگو با همشهری از تدوین طرحی با عنوان «کشت مدیریت‌شده گیاه دارویی خشخاش» خبر داده؛ طرحی که به گفته او با هدف تأمین نیازهای دارویی کشور در دستور کار برخی نمایندگان قرار گرفته است.

یک نگاه تاریخی به قانون‌گذاری درباره خشخاش

کشت خشخاش در ایران پیشینه‌ای طولانی دارد. تا پیش از انقلاب ۱۳۵۷، قانونی که در سال ۱۳۳۴ به تصویب رسیده بود، کشت محدود و کنترل‌شده این گیاه را مجاز می‌دانست. در آن دوره، ایران نه تنها یکی از تولیدکنندگان تریاک دارویی بود، بلکه بخشی از صادرات رسمی کشور نیز به این ماده اختصاص داشت. با پیروزی انقلاب، به‌منظور مقابله با اعتیاد، سیاست‌گذار با سرعت به سمت ممنوعیت کامل این کشت حرکت کرد.

حالا پس از گذشت حدود ۴۰ سال از این تصمیم، پرسش‌هایی درباره اثربخشی آن در کنترل اعتیاد و پیامدهای اقتصادی و دارویی‌اش، بار دیگر مطرح شده است. سپهوند از جمله نمایندگانی است که بازنگری در این سیاست را ضروری می‌داند.

افزایش اعتیاد؛ کاهش کارآمدی ممنوعیت

نماینده چگنی و خرم‌آباد در گفت‌وگو با همشهری تأکید می‌کند که «ممنوعیت مطلق کشت خشخاش نه تنها موجب کاهش اعتیاد نشده، بلکه ما را از مزایای دارویی، درمانی و حتی اقتصادی آن نیز محروم کرده است.»

او با اشاره به روند گسترش مصرف مواد مخدر در کشور می‌گوید: «در حال حاضر، اعتیاد نه تنها از بین نرفته، بلکه تنوع مواد مصرفی افزایش یافته و مصرف‌کنندگان از مواد سنتی به سمت مواد صنعتی و شیمیایی با خطرات بالاتر رفته‌اند.»

سپهوند همچنین از سنن پایین آغاز مصرف در کشور ابراز نگرانی می‌کند و تأکید دارد که آسیب‌های مواد مخدر صنعتی از دیرستان‌ها و سنین پایین آغاز شده و به افشار مختلف جامعه سرایت کرده است.

نیاز دارویی کشور و تریاک ناخالص کشفی

یکی از اصلی‌ترین استدلال‌های ارائه‌شده در تدوین این طرح، نیاز کشور به مشتقات دارویی تریاک است. سپهوند برآورد می‌کند که صنعت داروسازی ایران برای تولید داروهای خاص، به‌ویژه در درمان بیماری‌هایی نظیر دیابت یا مراقبت‌های بیمارستانی، سالانه به بیش از ۶۰۰ تن تریاک نیاز دارد.

به گفته او، در حال حاضر بخش عمده‌ای از این ماده از کشفیات پلیس در مرزها تأمین می‌شود؛ کشفیاتی که عموماً ناخالص هستند و فرآوری آنها برای استفاده در صنایع داروسازی هزینه زیادی دارد. همین امر، به گفته این نماینده مجلس، منجر به خروج بیش از یک میلیارد دلار ارز از کشور برای واردات داروهای مشابه شده است.

امنیت، اقتصاد و یک بحث دوباره

افزون بر ملاحظات درمانی و دارویی، سپهوند به هزینه‌های سنگین امنیتی در حوزه مبارزه با مواد مخدر اشاره می‌کند. او می‌گوید: «هنگداری از مرزهای شرقی کشور برای مقابله با ترانزیت مواد مخدر هزینه هنگفتی به کشور تحمیل کرده است. ایران در حال حاضر مسئول بیش از ۹۰ درصد کشفیات جهانی تریاک است؛ در حالی که کشت آن در داخل کشور ممنوع است.»

او همچنین یادآور می‌شود که بیش از ۲۵۰۰ نیروی امنیتی و انتظامی در مقابله با قاچاق مواد مخدر جان خود را از دست داده‌اند؛ موضوعی که بار دیگر بحث لزوم بررسی سیاست‌های موجود در این حوزه را به میان می‌کشد.

مدلی مشابه پر تغال و هلند

سپهوند در پایان گفت‌وگو تأکید می‌کند که هدف از این طرح، «پاک کردن صورت مسئله» نیست؛ بلکه تلاشی جهت یافتن راهکارهایی واقع‌بینانه و کارشناسی‌شده برای یک معضل مزمن است.

او پیشنهاد می‌دهد که الگوی کشت مدیریت‌شده و تحت نظارت دولتی در دستور کار قرار گیرد؛ مدلی که در برخی کشورهای اروپایی مانند پر تغال و هلند اجرا شده است. در این الگو، دولت با خرید تضمینی محصول از کشاورزان، آن را به صورت انحصاری در اختیار صنایع دارویی قرار می‌دهد تا از انحراف به بازار غیرقانونی جلوگیری شود.

بررسی در انتظار نهادهای تخصصی

به گفته این نماینده مجلس، طرح «کشت مدیریت‌شده خشخاش» هنوز به صحن علنی نرسیده و در مرحله تنظیم و بررسی‌های اولیه است. او معتقد است که باید نهادهایی نظیر مرکز پژوهش‌های مجلس، ستاد مبارزه با مواد مخدر، قوه قضاییه و همچنین دانشگاه‌ها و مراکز علمی وارد بحث شوند و ابعاد مختلف آن را از منظر اجتماعی، پزشکی، اقتصادی و امنیتی ارزیابی کنند.

او تأکید می‌کند: «مسئله فقط یک کشت نیست. ما باید به یک سیاست جامع و متوازن دست پیدا کنیم که هم نیاز دارویی کشور را تأمین کند، هم از منافع ملی حفاظت کند و هم با کاهش مخاطرات اجتماعی، راهکار مؤثرتری برای کنترل اعتیاد ارائه دهد.»

تحول در دستگاه قضایی

علی آذری، سخنگوی کمیسیون قضایی مجلس ضمن قدردانی از دستگاه قضا در صدور حکم بخش دوم پرونده گروه رستمی صفا، مجازات‌های به‌روز و بازگرداندن اموال به بیت‌المال را نشان‌دهنده تحول در دستگاه قضا دانست و از آموزش و توانمندی قضات دراین زمینه تمجید کرد./امیران

بهرورسانی ضوابط گزینش

اصلاح و به‌روزرسانی قوانین و ضوابط گزینش در دستورکار هیأت‌عالی گزینش قرار دارد. محمدشهاب جلیلودن، دبیر این هیأت‌عالی با اعلام این خبر تأکید کرد که این اقدام با یاری صاحب‌نظران و استادان برجسته حقوق، به‌زودی نتیجه خواهد داد و ضوابط نو باید به نیازهای روز کشور در جذب نیروهای کارآمد پاسخ دهد./ایسنا

خبر سازان

پزشکیان به کرمانشاه می‌روند

رئیس‌جمهور و جمعی از اعضای هیأت دولت در روزهای چهارشنبه و پنجشنبه هفته جاری در سفری ۲ روزه به استان کرمانشاه می‌روند. به گفته مسئولان استان، برگزاری یک دیدار عمومی با مردم و شناسست تخصصی با مدیران و نمایندگان صنوف و تشکل‌های مختلف، از برنامه‌های این سفر است./افارس

اولویت مهم دولت چهاردهم

محمد رضا عارف، معاون اول رئیس‌جمهور با اشاره به مسئله جدی آب در کشور گفت: رفع تنش آبی کشور یکی از اولویت‌های مهم دولت چهاردهم است. وی همچنین بر نقش مهم قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیا(ص) در اجرای طرح‌های بزرگ عمرانی در کشور تأکید کرد./ایرنا

راهبرد محوری دشمن

امیر محمد رضا آشتیانی، جانشین رئیس ستاد کل نیروهای مسلح با بیان اینکه دشمنان با ایجاد بحران هویت و خطاهای محاسباتی، سعی در تسلط بر فضای روانی جامعه دارند، گفت: آنها با بهره‌گیری از اتاق‌های فکر و ظرفیت‌های رسانه‌ای و تبلیغاتی خود این موضوع را دنبال می‌کنند./ایرنا

دیپلماسی

هشدار عراقچی به تروئیکای اروپایی

وزیر امور خارجه تأکید کرد: به همه امضاکنندگان برجام هشدار داده‌ام هرگونه سوءاستفاده از سازوکار «بازگشت خودکار تحریم‌ها» پیامدهایی را به دنبال خواهد داشت و نه تنها پایان نقش اروپا در این توافق را رقم خواهد زد، بلکه ممکن است به تشدید تنش‌هایی منجر شود که بازگشتی برای آنها متصور نیست. سید عباس عراقچی طی پستی در فضای مجازی در این باره نوشت: ایران موضع خود را به روشنی اعلام کرده است و ما به‌صورت رسمی به همه امضاکنندگان برجام هشدار داده‌ایم. تروئیکای اروپایی باید از خود پیرسند چگونه کار به این بن‌بست کشیده شده است.

وی اظهار کرد: در پی رازینی‌های اخیر با روسیه و چین، آمادگی خود را برای سفر به پاریس، برلین و لندن جهت آغاز فصلی تازه در روابط ابراز کردم. این ابتکار منجر به انجام گفت‌وگوهای مقدماتی در سطح معاونان وزرای امور خارجه شد؛ آغازی شکننده، اما امیدبخش. با این حال، زمان به سرعت در حال گذر است.

وزیر امور خارجه اضافه کرد: نحوه پاسخ‌ما به این لحظه حساس، آینده روابط ایران و اروپا را بسیار عمیق‌تر از آنچه خیلی تصور می‌کنند، رقم خواهد زد. ایران آماده است که ورق را برگرداند. امیدواریم شرکای اروپایی ما نیز چنین اراده‌ای داشته باشند.

تیتیر خبر

خبرهای کوتاه از دنیای سیاست

- با پیگیری محمد موحدی‌آزاد، دادستان کل کشور، مشکلات و محدودیت‌های ایجادشده برای حجاج در برخی فرودگاه‌های کشور رفع شد.
- همایش «دیپلماسی مقاومت» روز یکشنبه ۲۸ اردیبهشت با سخنرانی رؤسای قوای مجریه و قضاییه در سالن اجلاس برگزار می‌شود.
- سعید اودنی، رئیس بنیاد شهید گفت: به‌منظور بزرگداشت شهدای خدمت، ۲۴ تا ۳۱ اردیبهشت در تقویم به‌عنوان «هفته خدمت» نامگذاری شد.
- محمدحسن صادقی‌مقدم، معاون اجرایی و امور انتخابات شورای نگهبان از بررسی طرحی برای برگزاری همزمان انتخابات مجلس و ریاست‌جمهوری در سال ۱۴۰۷ خبر داد.
- فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت گفت: در حال آماده‌سازی مقدمات سفر رئیس‌جمهور روسیه به ایران هستیم.
- عزت‌الله ضرامی، عضو شورای‌عالی انقلاب فرهنگی تأکید کرد که سرمایه‌اجتماعی بخش مهمی از امنیت‌ملی است.
- بدر عبدالمطی، وزیر امور خارجه مصر به‌صورت جداگانه با همتایان ایرانی، عثماني و همچنین فرستاده ویژه آمریکا به خاورمیانه درباره آخرین تحولات منطقه و جهان رازینی کرد.
- جان مرشایمر، متفکر برجسته روابط بین‌الملل گفت: رئیس‌جمهور آمریکا به دنبال درگیری با ایران نیست؛ چرا که اگر او چنین تصمیمی بگیرد، یک احمق خواهد بود.
- ماجد الانصاری، سخنگوی وزارت امور خارجه قطر تأکید کرد که امکان دستیابی به توافقی سازنده در مذاکرات ایران و آمریکا وجود دارد.

اولویت صلح‌سازی

با وجود موج فزاینده فضا‌سازی‌ها درباره نقش منطقه‌ای ایران از سوی محور واشنگتن - تل آویو با همراهی برخی دولت‌های اروپایی، بررسی فعالیت‌های دیپلماتیک ایران در ماه‌های اخیر، نشان‌دهنده عزم و اراده تهران برای مشارکت فعال در صلح‌سازی حداکثری در سطح منطقه است: راهبردی که در چارچوب رازینی‌های اخیر قابل بررسی است.

- **رازینی درباره مذاکرات:** ایران در جریان مذاکرات غیرمستقیم اخیر با آمریکا توجه ویژه‌ای به دیپلماسی منطقه‌ای و اشتراک‌ساعی با دولت‌های منطقه داشته است؛ رویکردی که سفر اخیر عراقچی به ریاض و دوحه، آن‌هم پیش از آغاز دور چهارم مذاکرات در مسقط، در چارچوب آن قابل بررسی است.
- **توسعه مناسبات در حوزه خلیج فارس:** یکی از مهم‌ترین

میانجیگری برای کاهش تنش‌ها

صلح‌سازی در قفقاز جنوبی

از تابستان ۱۳۹۹ که دور تازه تنش‌ها میان جمهوری آذربایجان و ارمنستان بر سر منطقه قره‌باغ آغاز شد، تهران همواره تلاش کرده ضمن در پیش گرفتن رویکرد میانجیگرانه، گام‌های مؤثری به‌منظور پایان درگیری‌های نظامی در قفقاز جنوبی و رفع اختلاف‌ها مسیر گفت‌وگوهای دیپلماتیک بردارد که در ادامه به برخی وجوه آن اشاره می‌شود.

- **ابتکار ۲+۲:** حمایت قاطع ایران از «ابتکار ۲+۲» را باید یکی از راهبردی‌ترین رویکردهای تهران در تلاش به‌منظور بازگشت صلح و ثبات به منطقه به‌حساب آورد. در چارچوب این ابتکار، ایران همراه با روسیه و ترکیه، به‌عنوان ۳ قدرت منطقه‌ای و جمهوری آذربایجان، ارمنستان و گرجستان به‌عنوان ۳ کشور منطقه قفقاز جنوبی، تلاش ویژه‌ای را برای بازگشت آرامش به منطقه انجام داد.

- **میزبانی از نشست‌ها:** میزبانی تهران از نشست‌های ۲+۲ یکی از اقدام‌های مؤثر تهران در راستای نقش‌آفرینی ثبات‌ساز در تحولات منطقه قفقاز جنوبی به‌حساب می‌آید. براین اساس هم بود که در نخستین روز آبان‌ماه ۱۴۰۲ نشست وزرای خارجه ۲+۳ در تهران برگزار شد.

- **مذاکرات دوجانبه:** تماس‌های مستمر دیپلماتیک ایران با کاکو و ایروان باهدف کاهش تنش‌ها در منطقه و رفع اختلاف‌ها از مسیر دیپلماتیک، از دیگر راهبردهای تهران در این حوزه بوده است.

- **پیگیری‌های منطقه‌ای:** یکی دیگر از وجوه تلاش‌های میانجیگرانه ایران در پرونده تنش‌های قفقاز جنوبی، رازینی با مسکو و آنسکارا در این زمینه بوده است. علاوه بر تماس‌ها در سطح وزرای امور خارجه، موضوع قفقاز جنوبی یکی از محورهای رازینی‌های پزشکیان با مقام‌های ارشد مسکو و آنکارا بوده است.

حمایت راهبردی از غزه

پس از آغاز جنگ در غزه در میانه مهرماه ۱۴۰۲، دستگاه سیاست‌خارجی ایران، ضمن تأکید بر حمایت از مردم مظلوم غزه و لبنان در مقابله با صهیونیست‌ها، تلاش‌های پیگیرانه‌ای را برای برقراری آتش‌بس در غزه و پایان یخشیدن به جنایات رژیم صهیونیستی به کار گرفته است که در چارچوب تحرک دیپلماتیک ایران در تحولات منطقه‌ای، به برخی وجوه آن اشاره می‌شود.

- **برگزاری ۲ نشست ویژه:** در جریان جنگ غزه، ایران با پیگیری‌های مستمر دیپلماتیک کوشید در چارچوب سازمان همکاری اسلامی، گام‌های مؤثری در راستای تقویت همکاری اسلامی برای مقابله مؤثر با صهیونیست‌ها بردارد. نخستین نشست اضطراری سازمان همکاری اسلامی، با پیشنهاد و پیگیری‌های ایران، ۱۲۰۰ بان‌ماه ۱۴۰۲ با حضور شهید رئیسی در جده برگزار شد. دومین نشست نیز یک سال بعد، یعنی در ۱۲۰۰ بان‌ماه ۱۴۰۳ با حضور محمدرضا عارف، معاون‌اول رئیس‌جمهور در عربستان برگزار شد.
- **رازینی‌های دوجانبه:** یکی از اقدام‌های مؤثر ایران در این عرصه طی سال‌های اخیر، طرح موضوع غزه در دیدارهای دیپلماتیک، از سوی مقام‌های ارشد کشور بوده است. دستگاه دیپلماسی و همچنین شخص رئیس‌جمهور نیز طی هفته‌های اخیر در کشورهای اسلامی، همواره بر ضرورت همکاری با هدف مقابله با جنایات رژیم صهیونیستی تأکید کرده‌اند.

- **اجماع‌سازی جهانی:** با آغاز جنگ در غزه و جنایات وحشیانه رژیم صهیونیستی در سرزمین‌های اشغالی، یکی از وجوه تحرک دیپلماتیک ایران در این پرونده، طرح این موضوع در مجامع مختلف منطقه‌ای و بین‌المللی بوده است.

تلاش برای کاهش تنش‌ها میان هند و پاکستان

ایران در حالی طی روزهای اخیر در نقش میانجی برای کاهش تنش‌ها و درگیری‌ها در شبه‌قاره هند ظاهر شد که روابط دیرینه و مناسبات رو به گسترش تهران با اسلام‌آباد و دهلی‌نو، بستر مناسبی را برای رازینی‌های دیپلماتیک ایران با هدف تنش‌زدایی میان هند و پاکستان فراهم کرد و در نهایت فروش کردن درگیری میان این دو کشور را به دنبال داشت که در ادامه به برخی وجوه آن اشاره می‌شود.

- **سفر به ۲ کشور:** عراقچی ۱۱ اردیبهشت‌ماه به اسلام‌آباد رفت و ۲ روز بعد هم به دهلی‌نو سفر کرد تا در دیدار با مقام‌های ۲ کشور، برای کاهش تنش‌ها میان دوطرف رازینی کند.
- **دیدار با مقام‌های بلند پایه:** در عراقچی در جریان سفر به پاکستان با وزیر امور خارجه، نخست‌وزیر، رئیس‌جمهور و همچنین فرمانده ارتش این کشور دیدار و گفت‌وگو کرد. رئیس دستگاه دیپلماسی ایران در جریان سفر به هند هم با وزیر امور خارجه، رئیس‌جمهور و همچنین مشاور امنیت ملی این کشور بحث و تبادل‌نظر کرد.

- **رازینی‌های پزشکیان:** علاوه بر عراقچی، رئیس‌جمهور نیز طی هفته‌های اخیر در گفت‌وگوهای تلفنی جداگانه با نخست‌وزیران هند و پاکستان، خواستار خودداری دوطرف از تشدید تنش‌ها شد.

- **استمرار ارتباطات:** رئیس دستگاه دیپلماسی ایران طی روزهای اخیر علاوه بر سفر به هند و پاکستان، در جریان گفت‌وگوهای تلفنی با وزرای امور خارجه ۲ کشور، رازینی‌های لازم را با هدف کاهش تنش‌ها میان دوطرف انجام داد.